

KAJ JE HEPATITIS?

Hepatitis je vnetje jeter, ki ga najpogosteje povzročajo virusi, lahko pa tudi drugi dejavniki (pretirano uživanje alkohola, zdravila, kemikalije, spremenjen imunski odziv).

Jetra so zelo pomemben organ v trebušni votlini, nekakšna »kemična tovarna«, ki opravlja nad 500 življenjsko pomembnih nalog. Hudo in neprestano okvarjanje jeter lahko privede do odpovedi delovanja jeter (ciroze), brez katerih življenje ni mogoče.

Med **virusi** so najpogostejši povzročitelji vnetja jeter virusi hepatitisa A, B, C, D in E. Med seboj se razlikujejo po načinu prenosa okužbe in učinkovanju na zdravje.

Značilnosti virusnega hepatitisa

Akutni virusni hepatitis se ne razlikuje med posameznimi povzročitelji. Poteka lahko od popolnoma nezaznavne oblike bolezni, ko se bolnik sploh ne zaveda, da je okužen z virusom hepatitisa, do hitro napredujoče in usodne odpovedi delovanja jeter ter smrti. Značilen bolezenski znak akutnega virusnega hepatitisa je **zlatenica**, ki so ji običajno pridruženi še drugi simptomi in znaki bolezni.

Virusi hepatitisa B, C in D lahko povzročijo **kronično okužbo**, ki lahko privede do ciroze ali raka na jetrih.

KAKO LAHKO PREPREČITE OKUŽBO Z VIRUSOMA HEPATITISA A IN B?

Z manj tveganim vedenjem:

- Na potovanju v dežele s slabšimi higienskimi razmerami uživajte le ustekleničeno vodo in druge pijače, samo sadje in zelenjavo v olupku ter toplotno dobro obdelano hrano.
- Osebe, ki imajo tvegane spolne stike, naj dosledno uporabljajo kondom pri vsakem spolnem odnosu.
- Intravenski uživalci nedovoljenih drog naj uporabljajo lasten pribor za injiciranje.
- Izogibajte se neprofesionalnega tetoviranja, akupunkture in prebadanja kože («piercing»).
- Ne souporabljajte osebnega pribora (zobne ščetke, brivnika, manikirnega pribora itd.).
- Pri naključnem vbodu z odvrženo onesnaženo injekcijsko iglo ukrepajte pravilno (iztiskajte kri na mestu vboda, spirajte pod tekočo mlačno vodo 10 minut, razkužite, posvetujte se z zdravnikom).

S cepljenjem proti hepatitisoma A in B:

- pred potovanjem v dežele z visoko in srednjo stopnjo razširjenosti okužbe,
- če se izpostavljate kakršnemukoli tveganemu vedenju za okužbo.

O cepljenju proti hepatitisoma A in B se posvetujte s svojim izbranim zdravnikom ali z zdravnikom na področnem Zavodu za zdravstveno varstvo.

IZDAJO OMOGOČIL:

GlaxoSmithKline d.o.o., Ljubljana, Knezov Stradon 90, 1001 Ljubljana

univerzitetni
klinični center ljubljana

Klinika za infektivne bolezni
in vročinska stanja

Hepatitis A

Hepatitis B

Splošne informacije

Prof. dr. Mojca Matičič, dr. med.

HEPATITIS A

je ena najstarejših boleznih, ki jih pozna človeštvo, in lahko **ogroža življenje**.

Vsako leto se z virusom hepatitisa A na svetu okuži najmanj **1,5 milijona ljudi**. Okužba je velik zdravstveni problem predvsem v nerazvitem svetu, kjer vladajo **slabe higienske razmere** in **slaba sanitacija** okolja. Okužimo se večinoma z okuženo vodo ali hrano.

V Sloveniji je hepatitis A redka bolezen, pogosto pa zbolevajo **potniki** v dežele s slabšim higienskim standardom.

Okužba z virusom hepatitisa A **ni kronična**.

Po preboleli okužbi pridobimo protitelesa IgG anti-HAV, ki nas **doživljenjsko ščitijo** pred ponovno okužbo.

HEPATITIS B

je pomemben javnozdravstveni problem povsod po svetu in lahko **ogroža življenje**. Okužba je doslej prizadela 2 milijardi ljudi, **350 milijonov** pa je trenutno okuženih.

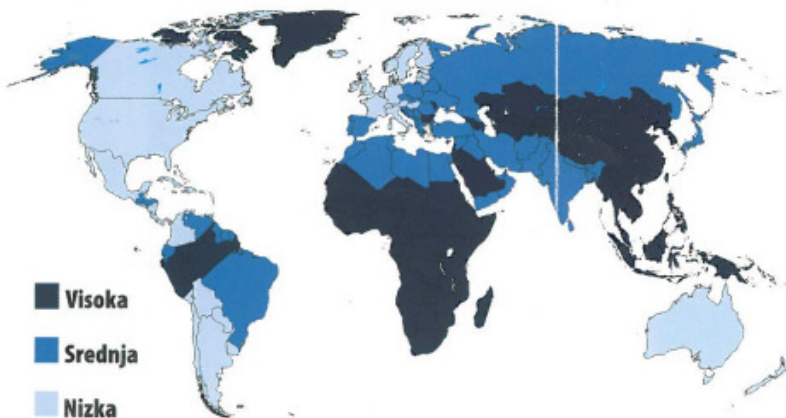
V Sloveniji, kakor tudi drugod v razvitem svetu, se z virusom hepatitisa B okužimo predvsem pri **nezaščitenih spolnih odnosih** z okuženo osebo, ki se največkrat okužbe sploh ne zaveda, ali pri menjavi **pribora za injiciranje drog**. V nerazvitih državah z nizkimi higienskimi in zdravstvenimi standardi se lahko okužimo tudi **med ustaljenimi medicinskimi ukrepi** (med prejetjem transfuzije krvi, raznimi medicinskimi posegi).

Po preboleli okužbi 90–95 % okuženih pridobi specifična protitelesa, ki jih **doživljenjsko ščitijo** pred ponovno okužbo.

Okužba z virusom hepatitisa B je **kronična** pri 5–10 % okuženih. Večinoma se ti okužbe dolgo sploh ne zavedajo, saj poteka brez bolezenskih znakov in lahko nemo privede do **odpovedi delovanja jeter** in/ali **raka na jetrih**. Zato je nujno potrebno okužbo **čim prej odkriti** in ustrezno nadzorovati oz. zdraviti pri specialistu infektologu ali gastroenterologu.

Okužba se lahko **nemo prenese** tudi na spolnega partnerja/partnerko ali z noseče žene na plod/novorojenca.

Zemljevid razširjenosti hepatitisa A:

Kako se virusa hepatitisa A in B prenašata?

Način prenosa okužbe	Okužena hrana / voda	Neprofesionalno prebadanje kože ali sluznice			Vbod z okuženo injekcijsko iglo	Spolni stik	Z okuženo matere na novorojenca	Neustrezne higienske navade	Potovanje v dežele z nizkimi higienskimi in zdravstvenimi standardi	
		tetovazha	plercing	akupunktura	naključno	menjava pribora za intravensko uživanje drog	nezaščiten z okuženo osebo anulolateralni z okuženo osebo	neumivanje rok	so uporaba osebnega pribora (zobna ščetka, manikirni pribor, britvica, brivnik,...)	transfuzija okužene krvi ali krvnih pripravkov
Vrsta virusnega hepatitisa	A	●				●		●		
	B		●	●	●	●	●	●	●	●

● - vs-kakor ● - tuji možno, a zelo redko